

Procés penal

Pablo Llarena Conde

PID_00191985

Material docent de la UOC

Pablo Llarena Conde

President de l'Audiència Provincial de Barcelona.

Primera edició: setembre 2012

© Pablo Llarena Conde

Tots els drets reservats

© d'aquesta edició, FUOC, 2012

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Realització editorial: Eureka Media, SL

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Introducció

L'arribada de l'Estat constitucional va comportar el reconeixement d'uns valors individuals i polítics de caràcter superior, que operen com a principis orientadors de tot l'ordenament jurídic. La projecció d'aquestes bases en el dret penal es mostra essencial, no solament per la naturalesa dels drets subjectius concernits per aquesta jurisdicció, sinó per l'antiguitat de la nostra Llei d'enjudiciament criminal, de 1882. Una llei que té una regulació insuficient pel que fa a algunes exigències processals que gairebé no estaven perfilades en el moment de promulgar-la i que s'han elaborat en la segona meitat del segle XX, i una llei que no recull tampoc els nous mètodes d'investigació de la criminalística actual.

Per tant, és evident que qualsevol professional de la litigació penal ha de conèixer a fons les regles del procediment establert per a depurar la responsabilitat criminal i que aquest coneixement no es pot limitar a les normes procedimentals recollides en el nostre text legal actual, sinó que ha de prestar una atenció particular a la doctrina constitucional que les contemporitza. La nostra llei dóna resposta concreta a innumbrables qüestions, però hi ha encara més matèries que avui susciten problemes processals d'envergadura i que no es poden resoldre de manera intuïtiva, per més que la nostra llei processal guardi silenci sobre aquestes matèries. L'advocat ha de conèixer la consolidada doctrina constitucional existent i percebre a més els principis que l'han inspirada, de manera que el puguin orientar –com si fossin un “diapasó”– per a abordar problemes inèdits i complexos que se susciten cada dia davant els tribunals. El tractament de la denúncia anònima, les actuacions d'investigació que incideixen en els drets fonamentals, les intervencions corporals no consentides, les regles de nul·litat o exclusió de la prova obtinguda il·lícitament i les excepcions a aquesta regla d'exclusió o la divergència respecte de la prova irregular són només algunes de les qüestions nuclears definides en aquests anys; i no hi falten tampoc problemes quotidians de menys superfície, però del mateix calat i transcendència pràctica, com el secret del sumari, el valor probatori del testimoni únic, el testimoni anònim, el testimoni ocult, els agents infiltrats, el testimoniatge entre parents, el valor del testimoniatge acusatori d'altres inculpats, els testimonis de referència, la prova indiciària, la valoració del silenci de l'acusat, la motivació de les resolucions judicials, la nul·litat d'actuacions o tantes altres qüestions no regulades en què la resolució, però, té una importància cabdal a l'hora d'avaluar la innocència o culpabilitat d'un client o a l'hora de definir la validesa d'aquesta imputació o enjudiciament.

Així, l'assignatura vol que les estratègies de defensa del futur advocat no es limitin a negar la realitat dels fets jutjats o a qüestionar la participació en aquests fets del seu client, sinó que domini les regles pròpies del procés just i pugui defensar una simbiosi harmònica entre la realitat que mostren les proves

i la manera com s'han d'incorporar al procés aquestes proves, no solament des d'una consideració procedimental, sinó atenent fonamentalment les regles del procés just.

Continguts

Mòdul didàctic 1

El sistema acusatori i la plasmació pràctica dels seus principis essencials

Pablo Llarena Conde

1. El principi de presumpció d'innocència
2. El dret de defensa

Mòdul didàctic 2

L'inici del procediment i la fase d'instrucció

Pablo Llarena Conde

1. L'arrencada del procediment penal
2. La crisi inicial del procés
3. La competència
4. La incoació del procés
5. La inculpació
6. El secret del sumari

Mòdul didàctic 3

Les diligències d'investigació que incideixen en els drets fonamentals de l'inculpat

Pablo Llarena Conde

1. L'escorcoll
2. Intervenció de comunicacions postals
3. Intervenció de telecomunicacions

Mòdul didàctic 4

Mesures cautelars personals i reals

Pablo Llarena Conde

1. Les mesures cautelars personals
2. Les mesures cautelars reals

Mòdul didàctic 5

La terminació de la fase d'instrucció i l'anomenada fase intermèdia en el procediment abreuja

Pablo Llarena Conde

1. La terminació de la fase d'investigació o de diligències prèvies
2. La fase intermèdia en el procediment abreuja

Mòdul didàctic 6

El judici oral en el procediment abreuja i la sentència

Pablo Llarena Conde

1. Actuacions precedents al judici oral
2. El judici oral
3. La sentència

Mòdul didàctic 7

Altres procediments per a la depuració de la responsabilitat criminal

Pablo Llarena Conde

1. El procediment ordinari
2. El procediment per a l'enjudiciament ràpid de determinats delictes
3. El procediment davant el tribunal del jurat
4. El judici de faltes

Mòdul didàctic 8

Els recursos

Pablo Llarena Conde

1. El dret al recurs
2. Els terminis processals
3. Recursos ordinaris
4. Recursos extraordinaris

Abreviatures

ApNDL

CE Constitució espanyola

CP Codi penal

ITS Interlocutòria del Tribunal Suprem

LECr Llei d'enjudiciament criminal

LOPJ Llei orgànica del poder judicial

PIDCP Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics

RCL Repertori Cronològic de Legislació Aranzadi

RTC Repertori del Tribunal Constitucional

STC Sentència del Tribunal Constitucional

STCS Sentències del Tribunal Constitucional

STEDH Sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans

STS Sentència del Tribunal Suprem

TC Tribunal Constitucional

TEDH Tribunal Europeu de Drets Humans

